

Svar på interpellation från Merja Kylmämaa (V), David Aronsson (V) och Yvonne Knuutinen (V) om bostad först

Sammantaget har det ställts fem frågor som besvaras i turordning. I inledningen framgår uppgifter om verkställda avhysningar i Strängnäs kommun som påverkade åtta barn. Dessa familjer inklusive barn blev aldrig hemlösa då bostadsfrågan löstes i samverkan mellan socialkontoret och vårdnadshavare. För närvarande har kommunen ingen aktuell hemlös familj och framför allt - inga hemlösa barn.

Innan frågeställningen redovisas antal kommuner som vilket är en positiv utveckling. Som komplement till uppgiften om antal kommuner som startat, utökat och förbättrat sina Bostad först, vilket är en positiv trend, ska också sägas att av de 44 kommuner som ansökte om statligt stöd genomförde 22 kommuner inte bostad först och blev därmed återbetalningsskyldiga.

Fråga 1:

Vad gör kommunen för att stötta personer och familjer som befinner sig i hemlöshet?

Svar:

Utgår från att frågan avser hemlöshet i samtliga fyra kategorier som Socialstyrelsen identifierat varför svaret blir generellt men med fokus på akut hemlöshet. Frågan om hemlöshet och Bostad först har dessutom ställts tidigare med svar 2023-01-03 och 23-04-14 vilka jag hänvisar till.

Kommunen/socialtjänsten arbetar genomgående med att finna lösningar för alla som hamnat i hemlöshet oavsett orsak. I akuta fall kan det vara jourlägenheter, vandrarhem/härbärgen och i vissa fall även hotell. I samband med detta ger vi även stöd och insatser mot orsakerna vilka är mer långsiktiga. När orsakerna ligger exempelvis i missbruk erbjuder vi behandling varefter berörd får bostad i den så kallade Slussen där hen kan kvalificera sig för ett socialt kontrakt. Detta följer den traditionella bostadstrappan. Tilläggas bör att det förekommer att personer under vård från närliggande kommuner mantalsskriver sig i Strängnäs för att de fått vetskap om boendetrappan och kommunens insatser.

Vi har också insatser när bostadslöshet uppstår med anledning av våld i nära relation, i förekommande fall skyddat boende. Vi betalar då för stöd, boende och en långsiktig planering. Dessutom samverkar länets kommuner i dessa frågor. När det gäller personer under kriminalvård eller annan institutionsvård har vi en nära kontakt inför avtjäning/utskrivning för att, förutom bostad, ge stöd för utbildning och arbete.

Familjer är prioriterade och när uppgift om en kommande vräkning når oss går vi in med alla resurser. Vad gäller ekonomiskt stöd och skuldsanering finns det av socialnämnden beslutade rutiner. Socialtjänsten har även förebyggande stöd

genom Egna medel. Det är när personen i fråga inte har försörjningsstöd utan har egen inkomst, men har bett om hjälp med att betala räkningar varje månad. Detta handläggs av försörjningsstöd. Därutöver har vi god man och förvaltare som Socialtjänsten anmäler behov av, dessa utgör också ett stöd i att betala räkningar i tid som exempelvis hyran.

Fråga 2:

Hur stora resurser är avsatta för uppsökande arbete??

Svar:

Vi bedriver inte uppsökande arbete i den meningen att vi aktivt letar rätt på eventuella hemlösa personer. Vi kommer dock i kontakt med dem i flera sammanhang inom vilka socialtjänsten verkar, samt ansvarar för olika stödinsatser som ekonomiskt bistånd. Därutöver har socialnämnden kontakt med olika verksamheter som exempelvis privata jourer, samfund och föreningar. Socialkontoret är under omorganisering och inom det arbetet kommer nya riktlinjer för uppsökande verksamhet att tas fram.

Fråga 3:

Går det att se något resultat av kommunens arbete?

Svar:

Frågan är bred och berör olika verksamheter inom kommunen, såväl nämnder som kommunens fastighetsbolag men också privata aktörer. Detta gör frågan svår att besvara. I socialnämndens uppföljning av insatser redovisas resultat enligt fastställda parametrar samt utifrån de handlingsplaner som beslutats av nämnden. Viktigt i sammanhanget är att resultaten ofta är individspecifika.

I övrigt hänvisas till delar av tidigare svar.

Fråga 4:

Uppfylls barnkonventionen när barn saknar hem?

Svar:

Barnkonventionen blev svensk lag den 1 januari 2020. Detta innebär att konventionen fick samma juridiska status som andra svenska lagar. Strängnäs kommun är skyldiga att säkerställa att barns rättigheter efterlevs. I de beslut som tas i socialnämnden vilka berör barn finns rubriken Barnkonventionen under vilken det redovisas hur konventionen och barnens rätt påverkas. I de fall det gäller insatser för barn eller i detta fall om ett barn saknar hem, är utgångspunkten att barnet inte ska vara hemlös och heller inte utan vård och omsorg. Vi följer Socialstyrelsens riktlinjer BBIC (Barnens Bästa i Centrum) i alla dessa beslut vilket också redovisas i samtliga underlag inför beslut.

Fråga 5:

När införs Bostad först i Strängnäs kommun?

Svar:

Frågor om hemlöshet och Bostad först har ställts i fullmäktige tidigare och besvarades såväl januari 2023 som april 2023. Av denna anledning finns det inget skäl att historiskt beskriva frågan utan jag hänvisar i detta sammanhang till tidigare svar samt att frågan är nutid. Däremot redovisas källor nedan för den som vill ta del av ytterligare information.

Frågan är ”när” införs Bostad först och svaret blir så fort det är möjligt. Det innebär dock att grundläggande förutsättningar först är på plats som inledningsvis att vi går den utbildning som erbjuds av Socialstyrelsen. Därutöver ansöker vi, när ytterligare grundförutsättningar finns, om statligt stöd. Viktigt är dock att det statliga stödet inte täcker alla kostnader. Innan detta kan ske bör vi ha såväl en tänkt organisation på plats, samt att samtal med fastighetsägare (främst Strängnäs Fastighets AB) och erfarenhetsutbyte med närliggande kommuner som Eskilstuna och Västerås sker och i förekommande fall även med aktuella föreningar eller andra aktörer som stadsmissionen.

En möjlighet är att socialnämnden i närtid inleder ett IOP (idéburet offentligt partnerskap). I detta sammanhang kan vi ta ställning till om stöd exempelvis inom ramen för föreningsbidrag.

Socialnämnden hade inte förutsättningar att finansiera Bostad först år 2023 eller 2024, vilket inte heller är möjligt under nuvarande budgetförhållanden för år 2025. Nämnden har tagit ytterligare beslut om besparingsåtgärder på 17 miljoner. I det sammanhanget blir det svårt att ta beslut om insatser som ökar underskottet, detta även om argumenten för Bostad först är starka och ett bra komplement till bostadstrappan.

Övriga källor Bostad först:

- Socialstyrelsen
- SBU
- SKR
- Helsingborgs kommun
- Eskilstuna kommun
- Västerås stad
- Helsingfors stad (FI) nationell satsning Bostad först.

Thord Modin (S)
Ordförande socialnämnden

Interpellation:

När blir det Bostad först?

Kommunfullmäktige 30 september 2024

Till kommunstyrelsens ordförande

"Det går inte att bli nykter om man bor på Parkbänken 4"

Bostad först utgår från att en egen bostad är en grundläggande mänsklig rättighet och att människor behöver ett tryggt boende för att kunna göra något åt sina livsproblem. Metoden innebär att den enskilde får ett boende med eget kontrakt utan krav först och efter det erbjuds frivilliga och individuellt anpassade hjälpinsatser.

Bostad först är beprövat, kostnadseffektivt och framgångsrikt samt en viktig del av regeringens nationella hemlöshetsstrategi 2022–2026. Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att årligen utlysa statsbidrag under perioden för att uppmuntra kommunerna att starta, utöka eller förbättra verksamheten.

Alla människor har rätt till ett värdigt liv och kommunen har det yttersta ansvaret över sina medborgare enligt Socialtjänstlagen. Under 2023 startade 25 kommuner, 10 kommuner utökade och 30 kommuner förbättrade sina Bostad först-verksamheter.

Enligt Socialstyrelsens kartläggning år 2023 finns det 79 hemlösa i Strängnäs, varav 19 i akut hemlöshet, och enligt Skatteverket är 30 personer folkbokförda som hemlösa varav 5 barn mellan 4 och 10 år. Enligt Kronofogdens statistik för 2023 verkställdes 22 avhysningar som påverkade 8 barn.

1. Vad gör kommunen för att stötta personer och familjer som befinner sig i hemlöshet?
2. Hur stora resurser är avsatta för uppsökande arbete?
3. Går det att se något resultat av kommunens arbete?
4. Uppfylls barnkonventionen när barn saknar hem?
5. När införs Bostad först i Strängnäs kommun?

Merja Kylmämaa

David Aronsson

Yvonne Knuutinen

